

Hans-Werner Sinn. Ένας πεπεισμένος "Ελβετό-" Ευρωπαίος.

Από τον Κωνσταντίνο Καρρά
Στουτγάρδη, 23.12.21

Στο νέο του βιβλίο, ο Hans-Werner Sinn βλέπει το μέχρι τώρα επιτυχημένο μοντέλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να κινδυνεύει. Η χρηματοδότηση της ευρωζώνης από το τυπογραφείο έχει οδηγήσει σε μια κατάσταση όπου η προσφορά τυπωμένου χρήματος είναι πλέον έξι φορές μεγαλύτερη από την αξία των αγαθών που παράγονται στη ευρωζώνη. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε πληθωρισμό, ο οποίος θα σήμαινε τελικά και κατά συνέπεια το τέλος του ευρωπαϊκού ονείρου της κοινής ειρήνης και ευημερίας. Έναν εφιάλτη προειδοποιεί ο πιο γνωστός γερμανόφωνος οικονομολόγος, ο οποίος έχει γίνει αντιπαθής στους Έλληνες λόγω της αντίθεσής του

στο ελληνικό πρόγραμμα διάσωσης. Άδικα, όπως θα διαπιστώσει ο αναγνώστης αυτού του βιβλίου. "Δεν σώσαμε την Ελλάδα, σώσαμε τις γερμανικές και κυρίως τις γαλλικές τράπεζες", αναφέρει ο συγγραφέας. Και δεν είναι ο μόνος με αυτή τη γνώμη. Όλοι οι οικονομολόγοι το βλέπουν έτσι. "Η δημόσια εντύπωση που δημιουργήθηκε από τους επαγγελματίες των ΜΜΕ ότι επρόκειτο για τη διάσωση της Ελλάδας ήταν μια αριστοτεχνική (κατά τη γνώμη μου παραπλανητική) παράσταση", σχολιάζει ο συγγραφέας. Οι βασικοί κήρυκες της διάσωσης, η Γαλλία και η Γερμανία, για να αποφύγουν την αντίδραση του κόσμου, πρόβαλαν την δήθεν διάσωση των "συμπαθητικών" φτωχών Ελλήνων, ενώ ουσιαστικά επρόκειτο για την σωτηρία των πλούσιων τραπεζών. Η Ελλάδα αναφέρεται ξανά και ξανά στο βιβλίο του. Και πάντα δίκαια και επιστημονικά σωστά. Ακόμη ο Γιάνης Βαρουφάκης εγκρίνει και συμφωνεί με τα γραφόμενά του. Αυτά όσο αφορά την Ελλάδα.

Το βιβλίο των 400 σελίδων αναφέρεται κυρίως στις ανεπιθύμητες εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ειδικότερα, το έργο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) εξηγείται και επικρίνεται με σαφήνεια και πληρότητα. Πού οδηγεί την Ευρώπη αυτή η πολιτική της ΕΚΤ; Θέτει επανειλημμένα το ερώτημα και ταυτόχρονα δίνει και την απάντηση. Και όλο και αναγκάζει τον αναγνώστη να σκέπτεται. "Το βιβλίο του Sinn είναι ένα κάλεσμα αφύπνισης που αξίζει να ακουστεί" λέει ο Wolfgang Schäuble. "Μέχρι στιγμής, κανείς δεν έχει περιγράψει τους κινδύνους - πολιτική μηδενικών επιτοκίων, πληθώρα χρήματος και χιονοστιβάδα χρέους - πιο συνοπτικά και εξαντλητικά", λέει ο Peer Steinbrück. "Ένα βιβλίο που πρέπει να διαβάσετε" συνιστά ο Edmund Stoiber. Ναι, σωστά. Το βιβλίο του Hans-Werner Sinn πρέπει να διαβαστεί. Τόσο από τους υποστηρικτές όσο και από τους αρνητές του καπιταλισμού. Σε αντίθεση με τον συγγραφέα, απορρίπτω το καπιταλιστικό οικονομικό σύστημα που εφαρμόζεται με αυτόν τον τρόπο. Επιτρέπει πολλές ανήθικες, δηλαδή άδικες, ανισότητες. Δεν είναι πάντα η απόδοση που ανταμείβεται, αλλά πιο συχνά η εξαπάτηση. Αν δύο παιδιά γεννηθούν την ίδια ημέρα και στον ίδιο τόπο και το ένα είναι πλούσιο και το άλλο φτωχό, αυτό δεν έχει καμία σχέση με την απόδοση. Ή μήπως δεν είναι απάτη αυτό που γίνεται με τις μητέρες; Να χαρίζει μια μητέρα τέσσερα παιδιά στην κοινωνία, μαζί

με την ανατροφή τους και την όλη φροντίδα και να μην πληρώνεται; Με άλλα λόγια δηλαδή να προσφέρει τις πιο σημαντικές υπηρεσίες στην κοινωνία, και να βρίσκεται σε σύγκριση με τον πατέρα σε χειρότερη οικονομική κατάσταση;

Όχι, κύριε Sinn. Αυτός ο καπιταλισμός πρέπει να μεταρρυθμιστεί σε μεγάλο βαθμό. Πώς θα ήταν, για παράδειγμα, αν καταργούσαμε την κληρονομικότητα; Ή αν η οικιακή εργασία και η ανατροφή των παιδιών αναγνωρίζονταν ως εργασία και πληρωνόντουσαν; Τότε δεν θα είχα κανένα πρόβλημα να γίνω και εγώ καπιταλιστής. Ναι. Είναι αφελές να κάνει κανείς τέτοιες σκέψεις. Αυτές είναι ουτοπίες. Η επιθυμία κάθε ανθρώπου να γίνει μια μέρα πλούσιος, είναι πολύ μεγάλη. Από την εφεύρεση του χρήματος, γύρω στο 700 π.Χ., η βασική ιδέα του καπιταλισμού δεν έχει αλλάξει. Τότε όπως και σήμερα, το ποίημα του Μπέρτολτ Μπρεχτ (1934) ισχύει πλήρως:

Ο πλούσιος και ο φτωχός στέκονταν κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον.

Και ο φτωχός είπε χλωμά, αν δεν ήμουν εγώ φτωχός, δεν θα ήσουν εσύ πλούσιος.

Φυσικά, ο Μπρεχτ δεν εννοούσε ότι όλοι οι άνθρωποι πρέπει να είναι εξίσου πλούσιοι ή εξίσου φτωχοί. Ήθελε μόνο να τονίσει την αδικία που γίνεται όταν άνθρωποι γίνονται πλούσιοι επειδή εκμεταλλεύονται άλλου ανθρώπους.

Αλλά το βιβλίο του Sinn δεν αφορά τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του καπιταλισμού. Ο συγγραφέας πιστεύει ότι στον καπιταλισμό όλα είναι εντάξει και ότι τις όποιες ανεπιθύμητες εξελίξεις τις διορθώνει το "αόρατο χέρι". Συνεπώς κατά τη γνώμη του, αλλά και κατά τη γνώμη του Βαρουφάκη, οι γαλλικές και οι γερμανικές τράπεζες δεν θα έπρεπε να διασωθούν κατά τη διάρκεια της λεγόμενης ελληνικής κρίσης. Σέβομαι αυτή του τη στάση. Συμφωνώ με όλες τις επικρίσεις και τις προτάσεις του σχετικά με την πορεία προς τα Ενωμένα Κράτη της Ευρώπης (ΕΚΕ). Πρέπει πρώτα να δημιουργήσουμε δημοκρατικά θεσμικά όργανα στην ΕΕ και μετά να μιλήσουμε για τα οικονομικά. Πρέπει πρώτα να πραγματοποιηθεί η πολιτική ένωση. Ένα κοινοβούλιο που εκλέγεται δημοκρατικά από όλους τους πολίτες της ΕΕ. Και μια κυβέρνηση της ΕΕ. Και μετά και για ολόκληρη την Ευρώπη, θα πρέπει να επιδιωχθεί και να προσπαθήσουμε να υλοποιήσουμε το μοντέλο του ελβετικού κράτους. Η Ελβετία ως παράδειγμα για την ολοκλήρωση της Ένωσης της Ευρώπης ως ΕΚΕ.

Στο δεύτερο μισό του βιβλίου, μιλάει πια ο πεπεισμένος Ευρωπαίος. Ο Hans-Werner Sinn ανησυχεί για την πρόοδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δικαίως, νομίζω. Και διατυπώνει με σαφήνεια τις σκέψεις και τις προτάσεις του για το πώς πρέπει να γίνουν τα πράγματα. Εδώ μπορεί κανείς να του πει ευχαριστώ. Μένει τώρα να αποσαφηνιστεί: το ποιος ανήκει στην Ευρώπη. Είναι Ευρωπαίοι ή όχι, οι άνθρωποι που ζουν στη σημερινή Τουρκία, την πρώην Μικρά Ασία; Σε ποια ακτή έπαιζε η Ευρώπη πριν την απαγάγει ο Δίας; Και βέβαια είναι Ευρωπαίοι. Αυτοί οι άνθρωποι είναι Ευρωπαίοι από αμνημονεύτων χρόνων. Και κάθε αμφιβολία είναι απαράδεκτη. Είναι κρίμα που ο H.-W. Sinn δεν αναφέρει τίποτα γι' αυτό στο βιβλίο του.

Το συμπέρασμά μου: Ένα πολύ καλό βιβλίο. Το διάβασα σε δύο ημέρες. Αυτό σημαίνει ότι μου άρεσε πολύ. Και σίγουρα θα το συστήσω σε άλλους, κάτι που έχω ήδη κάνει με αυτή την κριτική.

Να έχουμε καλά Χριστούγεννα και γρήγορα να απαλλαχτούμε από την κορώνα.
Κωνσταντίνος Καρράς

ΥΓ: Το ξεπέραςμα της πανδημίας με το διάβασμα βιβλίων δεν είναι η χειρότερη ιδέα. Ακολουθούν δύο βιβλία που θα ήθελα να σας προτείνω να διαβάσετε. Καλάβρυτα 1943 της Φραντζίσκας Νίκα. Πρόκειται για το ναζιστικό έγκλημα λίγο πριν από τα Χριστούγεννα (13.12.43) στα Καλάβρυτα. Η τότε μαθήτρια θυμάται. Δυστυχώς δεν είναι χριστουγεννιάτικο ανάγνωσμα. (Διαθέσιμο ως PDF στα ελληνικά. Επίσης υπάρχει και στα γερμανικά)

Αγορασα από τον Johny Pitts. Πρόκειται για τη ζωή των Αφρικανών στην Ευρώπη και για την αποικιοκρατική εποχή

